

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens/dnr: 204/2018

N SPN

Att: Marija Grekovska

Er referens/dnr:

2018/05145/SPN

2019-01-14

Remissvar

Ett snabbare bostadsbyggande (SOU 2018:67)

Föreningen Svenskt Näringsliv har uppmärksammat på rubricerad remiss avseende ett snabbare bostadsbyggande och har följande ställningstagande och synpunkter.

Ställningstagande: Svenskt Näringsliv avstyrker utredningens samtliga förslag i dess helhet.

Respekten för utredningsväsendet

Det kan inledningsvis konstateras att utredningen har avvikit från det direktiv som legat till grund för utredningen (Kommittédirektiv 2017:74). Uppdraget var att öka bostadsbyggandet, men som andra remissinstanser har konstaterat så förmår inte utredningen att lägga fram förslag som skulle öka, eller ens snabba på, bostadsbyggandet. Det är uppenbart att utredningen istället har valt att med hjälp av direktivet skriva ett betänkande och lämna förslag som överensstämmer med en till synes politiskt färgad målbild och agenda. Något som bekräftas inte minst genom att ansvarigt statsråd vägrade ta emot utredningen¹. Detta gör att själva remitteringen av utredningen ter sig synnerligen märklig. Detta är sammantaget anmärkningsvärt eftersom hela tanken med det svenska utredningsväsendet är att få fram en objektiv beskrivning, underlag och en stabil grund för olika lagförslag. Att använda sig av utredningsväsendet på det som skett i det aktuella ärendet visar på en bristande respekt för vad denna institution står och ska stå för.

Det kan inte nog understrykas hur viktigt det är att det i samband med framttagandet av lagar och regler görs en fullödig konsekvensanalys i enlighet med förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Denna skyldighet (via kommittéförordningen 1998:1474) är särskilt viktigt att uppfylla för statliga utredningar eftersom dessa oftast utgör grunden, underlaget eller starten för beredningen av ett lagförslag eller rent av om regeringen ska överväga att gå vidare med ett lagförslag. Det är uppenbart att utredningen inte har fullgjort sitt uppdrag i denna del. Förutom ett mycket kort avsnitt om *Grundlagsskydd*

¹ <https://fastighetstidningen.se/peter-eriksson-nobbar-utredning-han-bestallt/>

för mark i avsnittet juridisk bakgrund saknas någon form av analys eller resonemang kring hur förslagets överensstämmelse med svensk grundlag och särskilt bestämmelsen om äganderätten. Äganderätten är central i allt som har med företag och företagande att göra och att denna fråga hanteras så vårdslöst är inte acceptabelt.

Äganderätten respekteras inte – förslaget strider mot grundlagen

Enligt 2 kap. 19 § RF får lag eller annan föreskrift inte meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av europakonventionen liksom att om en domstol finner att en föreskrift står i strid med en bestämmelse i grundlag får föreskriften inte tillämpas (11 kap. 14 § första stycket RF).

Europakonventionens skydd för egendomsrätten återfinns i artikel 1 i det första tilläggsprotokollet till konventionen. Artikeln har följande lydelse: *"Varje fysisk eller juridisk person ska ha rätt till respekt för sin egendom. Ingen får berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse och under de förutsättningar som anges i lag och i folkrättens allmänna intresse. Ovanstående bestämmelser inskränker dock inte en stats rätt att genomföra sådan lagstiftning som staten finner nödvändig för att reglera nyttjandet av egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse eller för att säkerställa betalning av skatter eller andra pålagor eller av böter eller viten".* Bestämmelsen motsvaras i Sveriges grundlag av 2 kap. 15 § RF som innebär att vars och ens egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller något annat sådant förfogande eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Den som genom expropriation eller något annat sådant förfogande tvingas avstå sin egendom ska vara tillförsäkrad full ersättning för förlusten.

EU:s Rättighetsstadga är en del av primärrätten och är direkt tillämplig i Sverige. Av denna följer att *"Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för in förlust och i rätt tid".* Det kan även noteras i detta sammanhang att stadgan är långtgående vad gäller rena rådighetsinskränkningar.

De grundlagsskyddade fri- och rättigheterna är helt centrala i ett fungerande demokratiskt samhälle. Svenskt Näringsliv anser att de förslag som utredningen för fram i sitt betänkande om att tvångsvis avstå från mark är ett tydligt ingrepp i egendomsrätten och strider mot såväl Europakonventionen, EU:s rättighetsstadga liksom mot bestämmelserna i regeringsformen.

Motbakgrund av att utredningen samtliga förslag är bristfälliga eller står i strid med grundlagsskyddade rättigheter avstyrker Svenskt Näringsliv utredningens samtliga förslag i dess helhet.

Göran Grén